

A Kérelmező állásfoglalás iránti kérelmet nyújtott be a Magyar Nemzeti Bankhoz (MNB) külföldi lakcímek felkutatása tárgyában felmerült jogkérdéssel kapcsolatosan.

TÉNYÁLLÁS

A Kérelmező lakossági jelzáloghitel portfoliójában több olyan ügylet van, amelyek adószámai külföldi állampolgárok külföldi lakcímmel. A közjegyzői okiratba foglalt szerződésben az a megállapodás szerepel, hogy ameddig ezen ügyfelek tartozása nem kerül teljes mértékben visszafizetésre, addig az ügyfelek magyarországi kézbesítési megbízottal kötelesek rendelkezni. Gyakori probléma, hogy az ügyfél nem érhető el az általa megadott címen. Magyarországon – a jogi érdek bizonyítása esetén – állami adatbázisból le tudja a Kérelmező kérni azon ügyfelek adatait, akik együttműködési kötelezettségüket elmulasztva nem jelentik be, hogy lakcímük megváltozott, azonban külföldi lakcímek esetében ez nem lehetséges. Működnek ugyanakkor olyan szolgáltatók (tracing agency), akik vállalják külföldi lakcímek felkutatását és hozzáféréssel rendelkeznek bizonyos adatbázisokhoz.

JOGKÉRDÉS

A Kérelmező abban kérte az MNB állásfoglalását, hogy amennyiben külföldi ügyfele nem rendelkezik magyar kézbesítési meghatalmazottal és az ügyfél által megadott lakcímre történő iratkézbesítés elköltözés miatt megghiúsult, igénybe vehető-e valamely tracing agency szolgáltatása. Amennyiben a Kérelmező kérdésére vonatkozóan az MNB válasza az, hogy igénybe vehető, úgy további kérdés a Kérelmező részéről, hogy a tracing agency szolgáltatása pénzügyi szolgáltatás közvetítésének vagy kiszervezett tevékenységnek minősül, vagy egyik előző kategóriába sem sorolandó megbízás.

AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Banktitok kiadhatósága harmadik személynek

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 160. § (1) bekezdése határozza meg a banktitok fogalmát: „banktitok minden olyan, az egyes ügyfelekről a pénzügyi intézmény rendelkezésére álló tény, információ, megoldás vagy adat, amely ügyfél személyére, adataira, vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, gazdálkodására, tulajdonosi, üzleti kapcsolataira, valamint a pénzügyi intézmény által vezetett számlájának egyenlegére, forgalmára, továbbá a pénzügyi intézménnyel kötött szerződéseire vonatkozik.”

A banktitoknak minősülő információk időkorlát nélküli megőrzésére vonatkozó kötelezettséget a Hpt. 165. § (1) bekezdése rögzíti. A banktitok kiadhatóságának szabályait a Hpt. 161-163. §-ai tartalmazzák. A Hpt. 161. § (1) bekezdése négy olyan esetkört rögzít, amikor a banktitok harmadik személynek kiadható, a négy esetkörből jelen Kérelmem esetében a c) pont szerinti releváns, mely szerint banktitok harmadik személynek kiadható akkor, ha a pénzügyi intézmény érdeke ezt az ügyféllel szemben fennálló követelése eladásához vagy lejárt követelése érvényesítéséhez szükségessé teszi.

Az MNB álláspontja szerint, amennyiben a felmondást megelőző fizetési felszólítások vagy pedig a felmondás kézbesítéséhez szükség van az ügyfél lakcímének megszerzéséhez, akkor a Hpt. 161. § (1) bekezdés c) pontja alapján átadható tracing agency-nek az ügyfélre vonatkozó, banktitoknak minősülő adat. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy az ügyfél felhatalmazásának hiányában a Kérelmező kizárólag az ügyféllel szemben fennálló követelése eladásához vagy a lejárt követelése érvényesítéséhez szükséges esetekben adhat ki banktitkot harmadik személynek, s csak azokat az adatokat adhatja át a tracing agencynek, amelyek a külföldi lakcím felkutatásához okvetlenül szükségesek. Az MNB álláspontja szerint továbbá az ügyfél szerződésszerű teljesítése esetén a Hpt. 161. § (1) bekezdés c) pontja alapján nem lehetséges az ügyfél személyes adatainak lakcím kutatás céljából harmadik személy részére történő átadása.

A harmadik személy tevékenységének minősítése

Pénzügyi szolgáltatás közvetítése

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 90. pont a) és b) alpontja szerint pénzügyi szolgáltatás közvetítése:

a) kiemelt közvetítói tevékenység: pénzügyi intézménnyel kötött megbízási szerződés alapján, a pénzügyi intézmény nevében, javára és kockázatára, pénzügyi szolgáltatás, kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtásának, szolgáltatásra irányuló szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység, ideértve a pénzügyi intézmény nevében, javára és kockázatára történő kötelezettségvállalást vagy a szerződés megkötését is;

b) ügynöki tevékenység: pénzügyi intézménnyel kötött megbízási szerződés alapján pénzügyi szolgáltatás, kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtásának, ilyen szolgáltatásra irányuló szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység, amelynek során a pénzügyi intézmény kockázatára önállóan kötelezettséget nem vállalnak, szerződést nem kötnek.

Az idézett jogszabályhely a) és b) alpontjai alapján egyaránt annak vizsgálata szükséges, hogy a lakcím felkutatása tevékenységet a pénzügyi szolgáltatás érdemi részének kell-e tekinteni, ugyanis a pénzügyi szolgáltatás nyújtásának elősegítése pénzügyi szolgáltatás közvetítésének minősül. A Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja szerinti hitel és

pénzkölcsön nyújtása pénzügyi szolgáltatás definícióját a Hpt. 6. § (1) bekezdés 40. pontja tartalmazza, melynek c) pontjában meghatározottak szerint „a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a hitelképesség vizsgálatával, a hitel és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kíséréssel, ellenőrzéssel, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja”, következésképp a Hpt. szerint a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység többek között a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja.

A tracing agency vizsgálat tárgyát képező tevékenysége a tényállásban említett lakcímnnyilvántartó adatbázisból a Kérelmező által átadott banktitoknak minősülő adat(ok) alapján, egy kizárólag az állandó lakcímre irányuló – egymozzanatos – lekérdezés elvégzése és az eredmény Kérelmező felé továbbítása. Ez a tevékenység ugyan a Kérelmező behajtási – azaz a hitel- és pénzkölcsön nyújtási – tevékenységéhez kapcsolódik, de annak nem immanens része, hiszen a tracing agency a tényállás szerint a lakcím megszerzésén túl más tevékenységet nem végez a Kérelmező számára, egyéb módon a behajtás folyamatában nem vesz részt. Ezért a tracing agency tevékenysége nem tekinthető a Hpt. 6. § (1) bekezdés 90. pont a) és b) alpontja szerinti pénzügyi szolgáltatás közvetítésének.

Kiszervezés

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 58. pontja tartalmazza a kiszervezés definícióját, mely szerint kiszervezésnek minősül, „ha a pénzügyi intézmény a pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó vagy jogszabály által végezni rendelt olyan tevékenységét, amelynek során adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul meg, nem önállóan végzi, hanem annak folyamatos vagy rendszeres elvégzésére tőle szervezetileg független személlyel köt szerződést”.

A kiszervezés fogalmából kitűnik, hogy csak a „pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó” tevékenységeket lehet kiszervezni, a pénzügyi szolgáltatás részét képező tevékenységet nem. A Hpt. kommentár szerint is e kapcsolat „szorosságának” minősítése a kiszervezés, illetve a fentebb már tárgyalt közvetítői tevékenység között a fő elhatárolási szempont.

A Kérelmező által előadott tényállás alapján a kiszervezés azon fogalmi eleme, miszerint a kérdéses tevékenység a pénzügyi intézmény pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódik, vagy annak érdemi részét képezi, külön vizsgálat tárgyát képezte, amely a 4.2.1. pontban került kifejtésre.

A tevékenység során megvalósul a kiszervezés fogalmi elemei közül az adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás fogalmi eleme is, mivel a lekérdezéshez szükséges banktitoknak minősülő adatokat a Kérelmezőnek a tracing agency rendelkezésére szükséges bocsátania, hogy az ügyféllel szemben fennálló követelése érvényesítése érdekében felkutatni kívánt lakcím adat kereshető lehessen.

A harmadik személy tevékenységének minősítése vonatkozásában a kiszervezés utolsóként vizsgált fogalmi eleme határozza meg, hogy a tényállás szerinti tevékenységre vonatkoznak-e a Hpt. 68. §-ban foglaltak. Amennyiben a Kérelmező által előadottak alapján a tracing agency tevékenységére naptári évenként mindösszesen 5-6 alkalommal kerülne sor, úgy az MNB álláspontja szerint a tevékenység nem lenne rendszeres, ezáltal nem minősülne kiszervezésnek.

Az MNB ugyanakkor felhívja a Kérelmező figyelmét, hogy amennyiben a harmadik személy tevékenységvégzését a tényállásban leírtaknál gyakrabban, folyamatosan vagy rendszeresen venné igénybe, úgy a Kérelmezőnek biztosítania szükséges a Hpt. 68. §-ban a kiszervezésre előírt követelményeknek való maradéktalan megfelelést.

Az Egyesült Királyság Európai Unióból történő kilépése okán az MNB felhívja továbbá a Kérelmező figyelmét arra is, hogy amennyiben valamely tracing agency szolgáltatását kiszervezés keretén belül venné igénybe és az Egyesült Királyság az Európai Unióból való távozását követően harmadik országnak minősülne, úgy az MNB álláspontja szerint a kiszervezés felülvizsgálata válhat szükségessé, ugyanis a harmadik országbeli székhelyű kiszervezést végző társaságoknak az általuk végzett kiszervezett tevékenység végzése során meg kell felelniük az Európai Parlament és a Tanács a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) 2016. április 27-i (EU) 2016/679 Rendelete, a Bizottság 2010. február 5-i, a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a személyes adatok harmadik országbeli adatfeldolgozók részére történő továbbítására vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló 2010/87/EU Határozata, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek a harmadik országba történő adattovábbításra vonatkozó rendelkezéseinek.